

Rachunkowość w zarządzaniu parkiem narodowym

Agnieszka Wasiuk*

Streszczenie: *Cel* – celem artykułu jest przedstawienie istoty zarządzania parkiem narodowym w Polsce oraz ukazanie rzeczywście występującego oraz potencjalnego wpływu rachunkowości na zarządzanie parkiem narodowym. *Metodologia badania* – metodą badawczą przyjętą na potrzeby realizacji założonego celu jest metoda analizy literatury z zakresu rachunkowości i ochrony przyrody oraz obserwacje własne z badań dokumentacji finansowo-księgowej parków narodowych w Polsce. *Wynik* – głównym celem prowadzenia rachunkowości parków narodowych jest właściwe sporządzenie dokumentów sprawozdawczych (sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania planu finansowego). Jednak w związku ze zmianą w 2012 r. formy prawnej parku narodowego, zarządzający parkami narodowymi zaczęli dostrzegać funkcje rachunkowości przydatne w zarządzaniu i wprowadzać narzędzia rachunkowości zarządczej. Niemniej jednak stosują je w dość ograniczonym zakresie. *Oryginalność/Wartość* – poruszenie tematu ekonomicznych aspektów funkcjonowania parków narodowych (parki narodowe są głównie obiektem badań w naukach przyrodniczych), ukazanie znaczenia rachunkowości w zarządzaniu parkiem narodowym.

Słowa kluczowe: park narodowy, zarządzanie, rachunkowość

Wprowadzenie

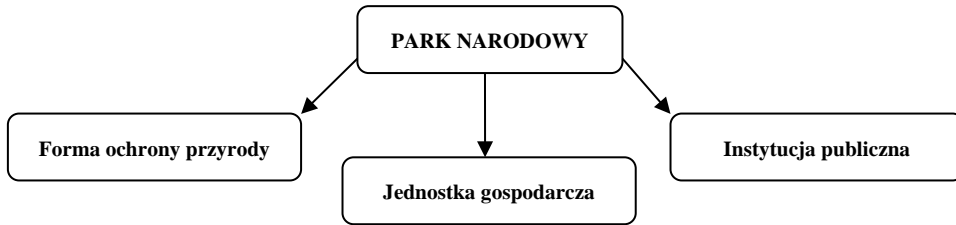
Parki narodowe są formą ochrony przyrody, zajmującą 1% powierzchni Polski. Ten stosunkowo niewielki obszar obejmuje najcenniejsze przyrodniczo i krajobrazowo tereny naszego kraju. Parki narodowe są specyficznym składnikiem majątku trwałego danego kraju. Liczni autorzy podkreślają, że ta forma ochrony przyrody powinna być traktowana jako swoista inwestycja (Burchard-Dziubińska i in., 2014). Duże znaczenie parków narodowych dla społeczeństwa i przyszłych pokoleń oraz przynależność parków narodowych do jednostek sektora finansów publicznych sprawiają, że zarządzanie tymi jednostkami nabiera szczególnego znaczenia. Zarządzanie parkiem narodowym polega na właściwym planowaniu, organizowaniu, przeprowadzeniu oraz kontrolowaniu jego działalności (Michalski, 2013, s. 19). Należy przy tym korzystać z różnych rozwiązań, aby wspomóc to zarządzanie. Jednym z narzędzi w tym zakresie jest rachunkowość.

Celem artykułu jest przedstawienie istoty zarządzania parkiem narodowym w Polsce oraz ukazanie rzeczywście występującego oraz potencjalnego wpływu rachunkowości na zarządzanie parkiem narodowym. Metodą badawczą przyjętą na potrzeby realizacji założonego celu jest metoda analizy literatury z zakresu rachunkowości i ochrony przyrody oraz obserwacje własne z badań dokumentacji finansowo-księgowej parków narodowych w Polsce.

* mgr Agnieszka Wasiuk, doktorantka, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, e-mail: agnieszka.wasiuk@ue.wroc.pl

1. Istota zarządzania parkiem narodowym

Funkcjonowanie parku narodowego można postrzegać w co najmniej trzech kategoriach: jako formę ochrony przyrody, jako jednostkę gospodarczą oraz jako instytucję publiczną (rys. 1).

Rysunek 1. Kategorie postrzegania parku narodowego

Źródło: opracowanie własne.

Pomimo, że wykazane na rysunku 1 role pełnione przez park narodowy wzajemnie się uzupełniają, to należy wskazać, że park narodowy jest przede wszystkim formą ochrony przyrody¹. W Polsce funkcjonują 23 parki narodowe. Podstawowym dokumentem organizującym ich działalność jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (dalej: ustawa o ochronie przyrody – UOP). Ustawa ta w art. 8, ust. 1, definiuje park narodowy jako obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Parki narodowe jako forma ochrony przyrody zapewniają osiągnięcie określonych celów i realizację zadań, które przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1

Cele i zadania parku narodowego

Cele parku narodowego	Zadania parku narodowego
<ul style="list-style-type: none"> – zachowanie różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, – przywrócenie właściwego stanu zasobów i składników przyrody, – odtworzenie zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów 	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach parku narodowego, zmierzających do realizacji celów parku narodowego, – udostępnianie obszaru parku narodowego na zasadach określonych w planie ochrony lub w zadaniach ochronnych i w zarządzeniach dyrektora parku narodowego, – prowadzenia działań związanych z edukacją przyrodniczą

Źródło: UOP (2015, art. 8, ust. 2 oraz art. 8b).

¹ Do form ochrony przyrody, oprócz parku narodowego należą również: rezerwat przyrody, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, obszar Natura 2000, pomnik przyrody, stanowisko dokumentacyjne, użytek ekologiczny, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów (zob. Ustawa o ochronie przyrody, 2015, art. 6).

Sposób realizacji działań ochronnych jest sprecyzowany w planie ochrony tworzonym indywidualnie dla każdego parku narodowego, a w razie braku planu ochrony – w zadaniach ochronnych. W dokumentach tych identyfikuje się istniejące i potencjalne zagrożenia dla ekosystemów parku, sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, wskazuje się obszary objęte ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, określa się sposoby ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań (Wasiuk, 2015a).

Ważne znaczenie dla przyrody parku narodowego i zarazem dla sposobu zarządzania parkiem narodowym ma udostępnianie jego obszaru. Park narodowy może być udostępniany do celów: turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, naukowych i edukacyjnych, a sama możliwość udostępniania wynika z konieczności zaspokojenia potrzeby kontaktu człowieka z przyrodą oraz zdobywania wiedzy przyrodniczo-krajoznawczej (Partyka, 2010, s. 253).

Aby ograniczyć negatywne skutki ruchu turystycznego w parkach narodowych, w UOP wskazano listę zakazów, jakie muszą być przestrzegane przez odwiedzających. Ponadto dyrektor parku narodowego wydaje zarządzenia, poprzez które kształtuje indywidualną politykę udostępniania parku narodowego. W zarządzeniach określa się m.in. ilość osób, które mogą jednocześnie przebywać w danym miejscu lub wysokość opłat za wstęp do parku narodowego. Udostępnianie parku narodowego wiąże się z zapewnieniem bezpieczeństwa odwiedzających oraz stworzeniem odpowiedniej infrastruktury, głównie turystycznej, ale także edukacyjnej. Równie ważnym, jak ochrona przyrody w parku narodowym, jest prowadzenie działalności edukacyjnej. Celem tej działalności jest przede wszystkim wskazywanie potrzeb przyrody i nauczanie społeczeństwa takiego sposobu korzystania z jej zasobów aby jak najbardziej ograniczyć negatywne skutki tego kontaktu².

Parki narodowe oprócz celów i zadań uzyskały także zasoby, za których pomocą mogą one prowadzić swoją działalność. Aktywne uczestnictwo w procesie gospodarowania czyni parki narodowe jednostkami gospodarczymi (Milewski, 2009). Do zasobów parków narodowych należą (Kunasz, 2006):

- zasoby rzeczowe, w tym: zasoby naturalne, grunty, budynki, budowle, środki transportu, maszyny i urządzenia, wyposażenie,
- zasoby ludzkie i organizacyjne – park narodowy posiada własną strukturę organizacyjną,
- zasoby finansowe, rozumiane jako możliwość uzyskiwania charakterystycznych dla parku narodowego przychodów, w tym dotacji celowej, przychodów związanych z udostępnianiem parku narodowego oraz z prowadzoną działalnością edukacyjną, a także ze sprzedaży drewna.

W parku narodowym, na pierwszym planie zawsze są zasoby przyrodnicze, czyli ekosystemy i odpowiednia ich ochrona. Znaczna część tych zasobów należy do tzw. zasobów nieodnawialnych. Trzeba jednak pamiętać, że ich „skończoność” nie powinna oznaczać, że należy całkowicie zrezygnować z ich użytkowania. Ważna jest bowiem właściwa intensywność eksploatacji takich zasobów, biorąc pod uwagę odpowiedzialność ekologiczną wobec przyszłych pokoleń, która polega na braku akceptacji dla gospodarowania zasobami

² Działalność edukacyjna parku narodowego realizowana jest m.in. poprzez tworzenie infrastruktury: muzeów, ścieżek edukacyjnych, prowadzenie zajęć dydaktycznych na terenie parku, w szkołach, na imprezach plenerowych, poprzez działalność wydawniczą oraz prowadzenie bibliotek.

w sposób powodujący nieodwracalne zmiany w ekosystemach (Bołtromiuk, 2003). Praktycznym wymiarem dbałości o te zasoby jest obejmowanie ich ochroną, tworzenie planów tej ochrony, właściwe udostępnianie oraz edukacja przyrodnicza. Istota pozostałych zasobów będących w dyspozycji parku narodowego, polega na odpowiednim ich wykorzystaniu do celów ochrony przyrody.

Istotny wpływ na sposób zarządzania parkiem narodowym ma jego forma organizacyjno-prawna. Park narodowy jest państwową osobą prawną, w związku z czym może być podmiotem stosunków cywilnoprawnych, może zaciągać kredyty i pożyczki (do wysokości 60% kwot przychodów lub 60% kosztów) a mienie parku narodowego jest w całości mieniem państwowym (Ruśkowski, Salachna, 2014). Park narodowy jest jednostką sektora finansów publicznych (Ustawa o finansach publicznych, 2013, art. 9, pkt 14), zarządzaną przez dyrektora parku narodowego i nadzorowaną przez ministra właściwego ds. środowiska (MS). Minister Środowiska ma obowiązek kontroli m.in. funkcjonowania parków narodowych oraz wykonywanej przez parki narodowe działalności gospodarczej, a także kontrolę realizacji zadań parków narodowych i podjętych decyzji przez dyrektora parku narodowego. Sprawowanie nadzoru nad parkiem narodowym polega także na monitorowaniu rocznego planu finansowego parku narodowego, będącego podstawą jego gospodarki finansowej. I o ile sposób gospodarowania opiera się na samofinansowaniu, czyli koszty realizacji zadań oraz koszty działalności parku narodowego pokrywane są z jego przychodów, o tyle katalog tych przychodów i kosztów jest ściśle określony w UOP.

Sposób zarządzania parkiem narodowym zależy od co najmniej dwóch grup czynników: 1) wyróżniających park narodowy spośród innych podmiotów: przepisy prawne regulujące działalność parków narodowych, gospodarowanie w parkach narodowych szczególnym rodzajem zasobów, zależność podejmowanych decyzji od potrzeb przyrody; 2) różnicujących poszczególne parki narodowe: atrakcyjność parku narodowego dla odwiedzających, znaczenie przyrody parku dla społeczeństwa, lokalizacja i rozmiary parku oraz jego majątek, wielkość budżetu, w tym wysokość dofinansowania działalności z budżetu państwa oraz wysokość tzw. przychodów własnych, liczba pracowników.

2. Wykorzystanie rachunkowości w zarządzaniu parkiem narodowym

Skoro park narodowy jest instytucją publiczną i jednostką gospodarczą, wymaga się aby jego działalność była odpowiednio udokumentowana, a gromadzone przy tym informacje były podstawą do podejmowania właściwych decyzji. Istotną rolę w tym względzie spełnia rachunkowość, rozumiana jako „system informacyjny danej jednostki gospodarczej realizujący funkcje zarządcze. Realizując te funkcje rachunkowość dokonuje identyfikacji, pomiaru, zbierania i przetwarzania danych, analizy i oceny zjawisk i procesów gospodarczych oraz przekazuje informacje finansowe różnym użytkownikom” (Messner, 2003, s. 22). Rachunkowość dysponuje zespołem narzędzi i technik, przez co służy trzem głównym potrzebom parków narodowych:

- ewidencji operacji gospodarczych,
- wykorzystaniu danych do analizy i oceny działalności podmiotu,
- potrzebom zarządzania (Czubakowska i in., 2014).

Na sposób funkcjonowania parków narodowych, a zarazem na zakres informacji powstających w rachunkowości parku narodowego istotny wpływ miały zmiany, które nastąpiły w roku 2012. Parki narodowe przekształcono z jednostek budżetowych w państwowe

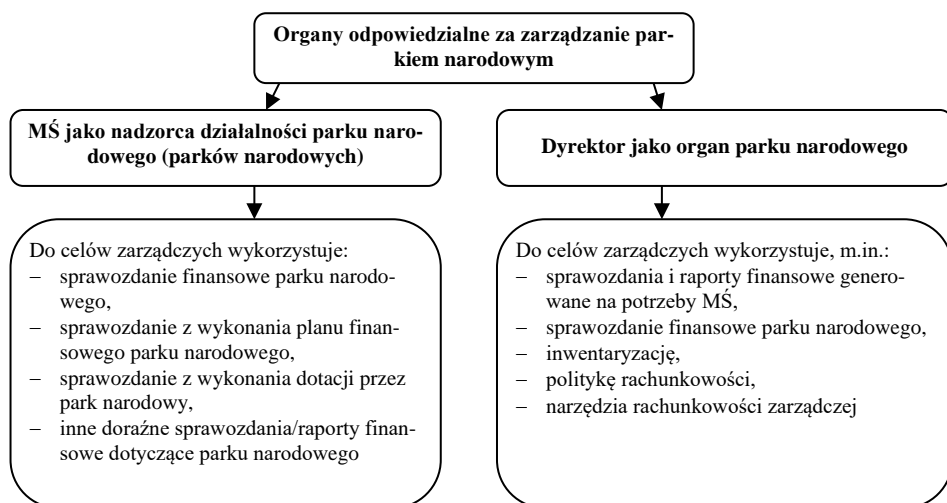
osoby prawne. Jedną z konsekwencji tej zmiany był obowiązek pełnego dostosowania się do zapisów ustawy o rachunkowości (2013). Do czasu przekształcenia rachunkowość służyła głównie do rozliczeń z budżetem (Wasiuk, 2014b). Po zmianie pojawiły się nowe obowiązki, a także perspektywa wykorzystania rachunkowości na potrzeby zarządzania.

Parki narodowe są jednostkami charakteryzującymi się wyraźną specyfiką funkcjonowania. Natomiast rachunkowość wspomaga właściwą realizację zadań parków narodowych ze względu na swoje cechy, jakimi są (Burzym, 1980):

- zdolność adaptacji do specyficznych warunków działania podmiotu gospodarczego,
- zdolność do równoległego pełnienia różnych funkcji oraz realizacji różnych zadań szczegółowo wyodrębnionych w ramach celu głównego,
- przydatnością do wykorzystania w tworzeniu liczbowego obrazu opartego zarówno na wielkościach rzeczywistych, jak też przewidywanych,
- zdolnością dostosowania się do różnych technik i form ewidencji.

Praktycznie rzecz biorąc rachunkowość jest więc zbiorem metod i technik identyfikowania, mierzenia i komunikowania informacji ekonomicznych, aby różne osoby zainteresowane oraz decydenci mogli dokonywać prawidłowych, racjonalnych ocen przy podejmowaniu decyzji (Dobija, 1999).

Na zarządzanie parkiem narodowym bezpośredni wpływ ma dyrektor parku, natomiast pośredni, ale również istotny wpływ ma jego nadzorca, czyli MŚ (rys. 2). W związku z tym większość rozwiązań stosowanych w rachunkowości parku narodowego ukierunkowanych na cele zarządcze jest zorientowana na zaspokajaniu potrzeb tych użytkowników. Potrzeby te dotyczą otrzymywania informacji syntetycznych, obrazujących stan finansów całego podmiotu, jak i informacji szczegółowych, opisujących poszczególne rodzaje działalności i pozwalające na podejmowanie bieżących decyzji. Znajdują tu zastosowania zarówno narzędzia rachunkowości finansowej, jak i zarządczej.

Rysunek 2. Organy odpowiedzialne za zarządzanie parkiem narodowym i zaspokajanie ich potrzeb informacyjnych dzięki rachunkowości

Źródło: opracowanie własne

Zaspokajanie potrzeb informacyjnych MŚ wiąże się przede wszystkim z prawidłowo sporządzonym sprawozdaniem finansowym, sprawozdaniem z wykonania planu finansowego, sprawozdaniem z realizacji dotacji, czy sporządzaniem raportów dotyczących jakiegokolwiek wycinka działalności parku narodowego, np. koszty administrowania lokalami służbowymi. Dzięki tym dokumentom, powstałym w ramach rachunkowości, MŚ jako nadzorca, ma potencjalną możliwość kontrolowania działalności zarówno konkretnego parku narodowego, jak i całej grupy parków.

Dyrektor parku narodowego także korzysta z obligatoryjnie sporządzanych sprawozdań. Obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji pozwala na właściwe zarządzanie majątkiem trwałym, a także należnościami i zobowiązaniami. Rachunkowość podatkowa natomiast zapewnia prawidłowość rozliczeń z tytułu podatków i składek. Jednak dyrektor parku narodowego potrzebuje też informacji bardziej szczegółowych i bieżących, które pozwolą odpowiedzieć na pytania:

1. Jak prowadzić politykę produkcji i sprzedaży drewna, materiałów edukacyjnych, czasopism naukowych?
2. W jaki sposób ustalać poziom cen biletów wstępu oraz zajęć edukacyjnych?
3. Jak najlepiej rozliczać koszty pośrednie działalności?
4. Jak sterować płynnością środków pieniężnych?
5. Jak planować koszty inwestycji?

Dyrektor parku decyduje o stosowanych w jednostce przekrojach ewidencyjnych i polityce rachunkowości, w tym o budowie zakładowego planu kont. Ma zatem bezpośredni wpływ na to jakie informacje może uzyskać. Poruszając temat zarządczych aspektów rachunkowości parku narodowego, trzeba mieć więc na uwadze faktycznie występujące i stosowane rozwiązania, a także rozwiązania potencjalne, czyli takie, które nie są stosowane (świadomie lub nie), lecz których zastosowanie mogłoby wspomóc zarządzanie parkiem narodowym. Zaznaczyć trzeba także, że z powodu braku jednolitych (branżowych) zasad prowadzenia rachunkowości przez wszystkie parki narodowe, występuje znaczne zróżnicowanie co do stosowanych technik i narzędzi rachunkowości, co z kolei wiąże się z uzyskiwaniem informacji o różnej jakości i strukturze.

Spośród rozwiązań rachunkowości zarządczej w parkach narodowych w Polsce występuje, przede wszystkim, budżetowanie oraz określanie ośrodków odpowiedzialności za koszty (rzadziej ośrodków odpowiedzialności za przychody). Ośrodki te wyodrębnia się według następujących kryteriów (Wasiuk, 2014):

- zadań parku narodowego (ochrona przyrody, udostępnianie, edukacja),
- odpowiedzialności za konkretny, wyodrębniony ekosystem, np. leśny,
- lokalizacji przestrzennej, np. obwód ochronny,
- pełnionej funkcji, np. edukacyjnej,
- realizowanego projektu, np. projekt współfinansowany ze środków UE.

Można też wskazać inne narzędzia rachunkowości, które potencjalnie mogłyby wspomóc proces zarządzania parkiem narodowym. Należą do nich:

- a) rachunek kosztów działań, za którego pomocą jest możliwe poznanie związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy czynnikami kosztotwórczymi a działaniami (zadaniami) oraz właściwe rozliczanie kosztów pośrednich (Świdarska 2003);
- b) rachunek kosztów docelowych, pozwalający na właściwą wycenę dóbr i usług oferowanych do sprzedaży;
- c) benchmarking, który polega na poszukiwaniu wzorcowych sposobów postępowania, umożliwiających osiągnięcie najlepszych wyników przez uczenie się od innych oraz

- wykorzystywanie ich doświadczenia (Macuda, Łuczak 2014), przedmiotem porównań może być np. organizacja rachunkowości czy sposoby ewidencji, analizy, planowania i kontroli kosztów;
- d) zrównoważona karta wyników, gdzie za pomocą wskaźników finansowych i niefinansowych możliwe jest przedstawianie dokonań podmiotu według poszczególnych obszarów jego działalności (Michalak, 2010).

Uwagi końcowe

Rachunkowość jako system informacji jest w stanie dostarczać informacje do celów zarządczych. Jednak na podstawie obserwacji sposobu funkcjonowania tych jednostek, nasuwa się wniosek, że często zarządzający nie mają świadomości, jak wiele informacji przydatnych w zarządzaniu mogliby uzyskać, wprowadzając rozwiązania wypracowane w ramach rachunkowości zarządczej, jak i finansowej. Niestety, równie często osoby odpowiedzialne za prowadzenie rachunkowości parku narodowego, działając asekuracyjnie, nie dążą do wprowadzania zmian, wychodzących poza obowiązki wynikające z przepisów prawa (Dziadek, 2013).

Literatura

- Bołtromiuk, A. (2003). *Ekonomiczne aspekty funkcjonowania obszarów chronionych*. Białystok: Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku.
- Burchard-Dziubińska, M., Rzeźca, A., Drzazga, D. (2014). *Zrównoważony rozwój – naturalny wybór*. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Burzym, E. (1980). *Rachunkowość przedsiębiorstw i instytucji*. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
- Czubakowska, K., Gabrusewicz, W., Nowak, E. (2014). *Rachunkowość zarządcza. Metody i zastosowania*. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
- Dziadek, K. (2013). Czynniki decydujące o wykorzystaniu informacji z systemu rachunkowości w zarządzaniu w świetle literatury zagranicznej. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego*, 765.
- Gos, W. (red.) (2010). *Vademecum samodzielnego księgowego*. Warszawa: Polska Akademia Rachunkowości.
- Kunasz, M. (2006). Zasoby przedsiębiorstwa w teorii ekonomii. *Gospodarka Narodowa*, 10.
- Macuda M., Łuczak K. (2014). *Wykorzystanie benchmarkingu w optymalizacji kosztów świadczeń zdrowotnych*, *Studia Oeconomica Posnaniensia* nr 266.
- Michalski, E. (2013). *Zarządzanie przedsiębiorstwem. Podręcznik akademicki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Milewski, R. (red.) (2009). *Elementarne zagadnienia ekonomii*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Messner, Z. (2003). *Podstawy rachunkowości*. Katowice: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Katowicach.
- Partyka, J. (2010). Udostępnianie turystyczne parków narodowych w Polsce a krajobraz. Sosnowiec: *Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego*, 14.
- Ruśkowski, E., Salachna, J.M. (2014). *Finanse publiczne. Komentarz praktyczny*. Gdańsk: Wydawnictwo ODDK.
- Skrzywan, S. (1969). *Teoretyczne podstawy rachunkowości*. Warszawa: Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
- Sobańska, I. (red.) (2010). *Rachunkowość zarządcza. Podejście operacyjne i strategiczne*. Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck.
- Świdarska, G.K. (2003). *Rachunkowość zarządcza i rachunek kosztów*. Warszawa: Wydawnictwo Difin.
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Dz.U. 2015, poz. 1651.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Dz.U. 2013, poz. 885.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Dz.U. 2013, poz. 330, z późn. zm.
- Wasiuk, A. (2014). Podejście do zarządzania kosztami w parkach narodowych. Wałbrzych: *Prace Naukowe WWSZiP*, 30 (5).
- Wasiuk, A. (2015a). Charakterystyka działalności parków narodowych w Polsce. W: D. Dyrda, M. Ptak (red.), *Zarządzanie środowiskiem i zrównoważona energetyka*. Jelenia Góra: Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu.

Wasiuk, A. (2015b). Organizacja planów kont parków narodowych. *Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Zeszyt Naukowy*, 141.

MANAGEMENT ACCOUNTING IN THE NATIONAL PARK

Abstract: *Purpose* – the aim of the article is to present the management in polish national park and to show the actual and the potential impact of accounting on the management in national park. *Design/Methodology/Approach* – the research method adopted for the implementation of the mentioned objective is the method of analysis of literature and the inference from the national parks accounting documentation. *Findings* – the basic goal of accounting in polish national park is to make a correct financial statements. However due to the change of the legal form of polish national parks, the persons responsible for the management started to recognise and implement the management accounting tools. Nevertheless they use the management accounting tools in the limited range. *Originality/Value* – to raise the subject of economical aspect of national parks (polish national parks are usually a research object in the natural science), the value of this paper is also to feature the meaning of accounting in the national park.

Keywords: national park, management, accounting

Cytowanie

Wasiuk, A. (2016). Rachunkowość w zarządzaniu parkiem narodowym. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 2/2 (80), 207–214. DOI: 10.18276/frfu.2016.2.80/2-22; www.wneiz.pl/frfu.